

Denne formulering blev forladt under hensyn til udviklingen inden for straffetretten, hvor formuleringen blev afskaffet, og det er klart, at der ikke ved ændringen tilsigtedes nogen skærpelse af den tidligere regel.

Under hensyn til den fortsatte udvikling inden for retsvæsenet, hvorefter det synspunkt vinder stadig stærkere frem, at en straffedom ikke skal medføre andre konsekvenser end dem, der fremgår af selve dommen, og under hensyn til det demokratiske betænkelige ved en tilsidesættelse af vælgerens valg må der efter mindretallets opfattelse stilles exceptionelt store krav til en anvendelse af grundlovens § 30, stk. 1.

Et andet mindretal (Nordqvist) kan ikke tiltræde flertallets indstilling og bemærker:

Jeg er med flertallet enig i, at folketinget — og ikke vælgerne eller domstolene — bør træffe afgørelsen om et medlems valgbarhed, kun derved sikres medlemmernes integritet.

Den nuværende formulering af grundlovens § 30 og valglovens § 2 udtrykker ikke alene folketingets kompetence, men også, at medlemmerne i deres afgørelse ikke skal føle sig bundet af en domstolsafgørelse. Der kan således forekomme tilfælde, hvor en straf på mindst 4 måneders fængsel ikke gør et medlem uværdigt, medens på den anden side en langt mildere straf undertiden kan føre til det modsatte resultat.

Jeg kan derfor tiltræde, at det alene er den begåede handling og ikke blot straffens størrelse, der bør være afgørende og altså sættes i relation til det lidt svævende begreb „almindeligt omdømme“, idet folketinget ved sin afgørelse skal forsøge at udtrykke „den offentlige mening“. Det er selvsagt uhyre vanskeligt at udøve dette skøn, og det er næppe muligt for den enkelte fuldstændig at retouchere sin egen mening.

Retsopfattelsen i et samfund ændres stadig under indflydelse af den økonomiske, teknologiske og sociale udvikling, og vurderingen af lovovertrædelser kan skifte. Undertiden kan lovgivning medvirke til at ændre retsopfattelsen, men lige så ofte er det opinionen, der følges op af folketinget.

Det er min opfattelse, at de resocialiseringsbestræbelser, der er et væsentligt led i moderne kriminalpolitik, har tilslutning i

vide kredse, der også accepterer, at man så vidt muligt prøver at undgå „tillægsstraffe“. Og om end der formentlig stadig i befolkningen er rygdækning for, at der stilles særlige krav til visse grupper af embedsmænd (f. eks. dommere, præster), forekommer tidligere tiders strenge og rigoristiske normer i henseende til moralsk vandel og adfærd antikverede hos menigmand, der også finder det stødende, at visse tjenestemænd afskediges selv ved de mindste forseelser.

Som befolkningens krav og forventninger til tjenestemænd og andre grupper er mindsket, mener jeg også, at borgernes fornemmelse af, hvad folketingsmedlemmer kan og bør gøre, ikke ligger fast. Den aura, der vel i nogen grad omgav tidligere tiders folkevalgte, er fortonet ved de senere års lighedsbestræbelser, der har medført, at folketingsmedlemmer i højere grad anses for at repræsentere befolkningen „på godt og ondt“ — med andre ord, at der i realiteten ikke stilles andre og større krav til folketingsmedlemmer end til andre borgere, hvilket naturligvis ikke vil føre til frifindelse i alle tilfælde. Man forventer af de pågældende loyalitet over for samfundet og folkestyret, en vis viden, modenhed og dømmekraft, og tilliden til den enkelte afhænger af dennes hæderlighed og pålidelighed.

Når den enkelte borger skal prøve at vurdere en konkret handling i forhold til værdighedskravet, indgår der i bedømmelsen sikkert for de fleste en forestilling om, at den pågældende skal have foretaget noget „kriminelt“, eksempelvis grove volds- eller berigelsesforbrydelser, altså handlinger, der er udtryk for en bevidst „forbryderisk hensigt“. Typisk vil forsætlige overtrædelser af straffeloven føre til, at den pågældende ikke anses for længere at opfylde værdighedskravet, men langt vanskeligere bliver afvejningen, når der er tale om uagtsomhed eller overtrædelser af særlovgivningen. Ikke mindst vil forseelser mod færdselsloven, især på grund af de alvorlige og uoprettelige følger, disse ikke sjældent medfører, og da den umiddelbare reaktion derfor i et vist omfang er følelsesbetonet, være en udfordring til medlemmernes dømmekraft, thi medlemmerne skal træffe deres afgørelse i erkendelse af, at mange formentlig har den anskuelse, at straffen for uagtsomt manddrab i trafikken er alt for mild — en dom-